

NOVIČNIK LOŠKEGA MUZEJA

APRIL 2019

Loški muzej Škofja Loka
Grajska pot 13
4220 Škofja Loka
T: 04 517 04 00
E: pr@loski-muzej.si
www.loski-muzej.si

DOGODKI

Pravljica v Galeriji

sobota, 13. april 2019, 10.00

Galerija Ivana Groharja

Ali veste, da letos Loški muzej praznuje 80 let delovanja?

V vsem tem času se je pri nas nabralo nešteto zgodb. Nekaj jih bomo tokrat delili z vami. Iz omar smo izvlekli star kovček, ga na široko odprli iz njega so poskakali muzejski predmeti, ki so postali navdih za kar nekaj ljudskih pravljic. Te bomo poslušali na letošnjih prvih Pravljičah v Galeriji.

Pridite spoznavat bogato muzejsko dediščino na malo drugačen način. Običajno se predmetov v muzeju ne smemo dotikati, tokrat pa bomo počeli ravno to. Od blizu si bomo ogledali vsakega, prisluhnili njegovi zgodbi in mogoče ob nekaterih celo zapeli.

Muzejsko pripovedovalski program sta pripravili Marija Demšar in Petra Čičič. Pravljičice v Galeriji pripravljata Kulturno društvo Grable in Loški muzej Škofja Loka.

Študijski krožek Ločanke

torek, 16. april 2019, 17.00

Muzejska soba, Loški muzej Škofja Loka

Loški muzej Škofja Loka letos praznuje 80 let delovanja. Od začetka delovanja muzeja pa vse do danes je svoj pečat muzejskem delu pustilo tudi nekaj žensk, ki so ključno prispevale k vzpostavitvi muzejskih zbirk, raziskovanju, delu z obiskovalci in vsem drugim aktivnostim, ki so omogočile, da se je muzej razvijal in deloval. Ob raziskovanju v okviru študijskega krožka Ločanke se tako letos posvečamo raziskovanju dela kustosinj, arhivark, umetnic in upravnih delavk. Če vas zanima, kdo so bile te ženske, se nam pridružite na naslednjem študijskem krožku Ločanke, ki bo potekal 16. aprila 2019 ob 17. uri v Muzejski sobi Loškega muzeja Škofja Loka.

Vljudno vabljeni.

Bojevanje v jarkih v 1. svetovni vojni, razglednica, zasebna last.

Muzejski večer: Ognjeno orožje in bojevanje v prvi svetovni vojni

četrtek, 25. april 2019, 19.00

Galerija Franceta Miheliča, Kašča

Jože Štukl, kustos iz Loškega muzeja nam bo na muzejskem večeru v besedi in sliki predstavil ognjeno orožje in bojevanje v prvi svetovni vojni.

Tekom druge polovice 19. in v začetku 20. stoletja je na področju oborožitvene tehnologije prišlo do velikega napredka, ki ga je omogočila industrijska revolucija v povezavi s pospešenim razvojem znanosti. Vojna se sedaj ni več odvijala samo na kopnem in na morju ampak se je s hitrim razvojem letalske industrije preselila tudi pod nebo. Že v njenih začetnih fazah, so svojo moč pokazali avtomatski mitraljezi in hitrostrelno topništvo, ki so sprte strani prisilili, da so se začele vkopavati. Strelnski jarki so tako postali razpoznavni znak velike vojne in vsi poizkusi preboja nasprotnikovih utrjenih linij in prehoda nazaj v manevrsko vojskovanje so bili neuspešni. V obeh sprtih taborih so z namenom, da bi se izvili iz ukleščenosti pozicijskega bojevanja in prešli v ofenzivo ter si na ta način čim prej zagotovili zmago, začeli iskati inovativne rešitve tako na področju uvajanja novih orožij kot na področju

prilagajanja vojaške taktike novim razmeram. Poleg težkega oblegalnega topništva vse večjih kalibrov so se pojavili različni tipi minometov, ročne bombe, tromblonske mine, plamenometalci, lažji prenosni mitraljezi in brzostrelke. Ob vsem tem je prišlo tudi do splošne uporabe bojnih plinov ter razvoja tankov in napredne pehotne taktike v obliki posebej izurjenih napadalnih skupin (Sturmtruppen).

Drugi dogodki

Literarni večer z gosti 51. Mednarodnega srečanja pisateljev – PEN

Galerija Ivana Groharja
četrtek, 4. april 2019, 19.00

PEN je združenje pesnikov, esejistov in pisateljev, ki se z močjo peresa odziva na aktualna dogajanja doma in v svetu. Letošnje, že 51. Mednarodno srečanje pisateljev bo na Bledu potekalo med 2. in 5. aprilom, v četrtek, 4. aprila, pa bodo v različnih krajih potekali literarni večeri z gosti srečanja.

Tudi letos se v Škofji Loki pridružujemo pobudi Slovenskega centra PEN in v Galeriji Ivana Groharja pripravljamo večer v gostov letošnjega srečanja na Bledu - **Mariane Gorczyca (Romunski PEN), Colette Klein in Andréas Becker (oba Francoski PEN)**. Gosti nam bodo predstavili njihova prizadevanja za strpnost in svetovni mir. Pogovor z njimi v francoščini in slovenščini bo vodila Tanja Tuma, predsednica Ženskega odbora Slovenskega centra PEN Mira.

Dogodek poteka v organizaciji Občine Škofja Loka in Slovenskega centra PEN.

Mednarodni cikel koncertov: Tatiana Divakova in Baročni orkester Univerze v Ljubljani

Kapela Loškega gradu
sreda, 10. 4. 2019, 19.00

Na prvem koncertu letošnjega Mednarodnega cikla koncertov bo nastopila mezzosopranistka Tatiana Divakova ob spremljavi Baročnega orkestra Univerze v Ljubljani Akademije za glasbo.

Tatiana Divakova je sodelovala na številnih mednarodnih festivalih baročne glasbe, njeni koncerti pa se posvečajo predvsem baročni glasbi – portretom največjih pevcev 18. stoletja: Carla Broschja (Farinellija), Gaetana Majorana (Caffarellija), Giovannija Karestinija (Kuzanina), Margherite Giacomozzi, Faustine Hasse-Bordoni.

Baročni orkester UL AG je bil ustanovljen leta 2010, leto po uvedbi študijskega programa stare glasbe in študija historičnih instrumentov. Idejni vodja dirigent in umetniški vodja Baročnega orkestra je predstojnik Katedre za staro glasbo –izr. prof. Egon Mihajlović. Cilj Baročnega orkestra je profesionalno ter umetniško visokokakovostno izvajanje baročnih skladb od sakralne glasbe do baročnih oper, pri čemer sledijo historičnim izvajalskim praksam glasbe 16., 17. in 18. stoletja.

Program koncerta bo posvečen baročni glasbi ruskega imperatorskega dvora.

Vstop je prost.

Dogodek organizirata Občina Škofja Loka in Ruski center znanosti in kulture v Ljubljani.

Konstitutivno zasedanje skupščine združenja.

Udeležba na drugem evropskem forumu za praznovanje velikega tedna in velike noči v Bragi na Portugalskem

V dneh od 17. do 20. marca je v Bragi na Portugalskem potekal drugi Evropski forum za praznovanje velikega tedna in velike noči. Kot predstavnika Škofje Loke in Slovenije sta se ga udeležila Jože Štukl iz Loškega muzeja in bivši župan Občine Škofja Loka Miha Ješe. Višek srečanja je predstavljala ustanovna skupščina novega združenja, ki je potekala 18. marca 2019 v Palacio de Rayo v središču Brage. Na skupščini so slovesno podpisali ustanovno listino, izvolili predsednika, upravni in znanstveni odbor ter potrdili delovne načrte in financiranje združenja za tekoče leto. S podpisom ustanovne listine so članice novonastalega združenja postale Španija, Portugalska, Italija, Malta in Slovenija. S tem simbolnim dejanjem so izpolnjeni pogoji za začetek kandidature novega združenja - Razširjene mreže za praznovanje velikega tedna in velike noči kot ene izmed kulturnih poti pod okriljem Sveta Evrope. Naslednji forumi se bodo odvijali v različnih Evropskih mestih predvidoma dvakrat letno, že leta 2020 tudi v Škofji Loki.

Boris Kobe, Škofjeloški pasijon, olje na platnu, 1967. Hrani Slovenski gledališki inštitut Ljubljana. Fotografiral Dejan Habicht.
Fototeka Loškega muzeja Škofja Loka

Predavanje: Škofjeloški pasijon

Muzejski večer Gorenjskega muzeja Kranj
torek, 16. april 2019, 18.00

Na muzejskem večeru, ki bo sledil odprtju vitrine meseca z naslovom Pasijon v Kranju, bo kustos Loškega muzeja Jože Štukl predstavil zgodovino Škofjeloškega pasijona, najstarejšega ohranjenega dramskega besedila v slovenskem jeziku, ki ga je napisal pater Romuald – Lovrenc Marušič iz Štandreža pri Gorici, ko je med leti 1715–1727 deloval v loškem kapucinskem samostanu.

Loška pasijonska procesija se je v 18. stoletju uprizarjala vsako leto, vse do ukinitve leta 1767. Od druge polovice 18. stoletja pa do prve četrtine 20. stoletja ni bilo uprizoritev. Ponovno uprizoritev je ob Obrtno-industrijski razstavi v Škofji Loki leta 1936 pripravil dr. Tine Debeljak. Pasijon se ni odvijal v obliki procesije po ulicah in trgih srednjeveškega mesta, ampak je šlo za odrsko uprizoritev na dvorišču meščanske šole v Škofji Loki. Nadaljnje uprizoritve Škofjeloškega pasijona je preprečila 2. svetovna vojna. V povojnem obdobju in tudi kasneje so bile razmere za uprizarjanje Škofjeloškega pasijona povsem neprimerne zaradi vladajočega režima. Tako je bil Škofjeloški pasijon v izvorni obliki v celoti uprizorjen šele leta 1999 in potem ponovno 2000, 2009 in 2015.

Škofjeloški pasijon se še danes enako kot v Romualdovem času odvija v postno velikonočnem času po ulicah in trgih starodavnega mesta Škofje Loke na vsakih 6 let. Nosilci in izvajalci Škofjeloškega pasijona so prebivalci Škofje Loke in okoliških vasi, ki na bazi prostovoljstva ohranjajo pasijonsko dediščino, ki se ob uspešnem medgeneracijskem dialogu prenaša iz roda v rod.

Danes dediščina Škofjeloškega pasijona ni več le lokalnega in nacionalnega, ampak od 1. decembra 2016 z vpisom na UNESCO-v Reprezentativni seznam nesnovne dediščine človeštva celo svetovnega pomena.

80 LET LOŠKEGA MUZEJA

80 let Loškega muzeja

V letošnjem letu praznujemo 80-letnico ustanovitve Loškega muzeja. Muzej je bil ustanovljen na pobudo Muzejskega društva Škofja Loka, svoja vrata pa je javnosti prvič odprl 27. avgusta 1939 v Mestni hiši (Rotovžu) na Mestnem trgu. Prostore na Loškem gradu je muzej pridobil v letu 1959.

Letošnje leto tako posvečamo raziskovanju in predstavljanju 80 let Loškega muzeja - skozi celo leto bomo z vami delili zanimivosti, povezane z našo zgodovino in našim delom, ter vam predstavljali muzejske predmete iz naših zbirk. Obletnici bodo posvečeni tudi naši dogodki in del našega razstavnega programa.

Vabljeni, da praznujete z nami!

Udeleženci odprtja muzejskih zbirk na Loškem gradu, avgust 1959.
Hrani Loški muzej Škofja Loka.

ZGODOVINSKI UTRINEK / Loški muzej na Loškem gradu, 1959

Od leta 1946 se je Loški muzej nahajal v Puštalskem gradu. S povečanjem zbirk in intenzivnim zbiranjem predmetov so prostori gradu kmalu postali pretesni. Občina je Loškemu muzeju namenila Loški grad, kamor se je muzej preselil leta 1959.

Poleg obstoječih zbirk je muzej skozi desetletja delovanja zaposlil strokovni kader (arheolog, etnolog, zgodovinar, umetnosti zgodovinar, bibliotekar, konservator itd.), pridobival nove predmete in povečeval zbirke. Muzej je s svojim delovanjem, raziskovanjem in predstavljanjem zbirk javnosti začel pokrivati tudi Selško in Poljansko dolino.

Leta 1960 je bila postavljena Groharjeva spominska zbirka v Sorici, muzej je prevzel strokovno skrb za zbirke v Železnikih in Žireh ter zbirko Cankarjevega bataljona v Dražgošah. Leta 1962 je bil s postavitvijo Škoparjeve hiše na grajskem vrtu odprt muzej na prostem, sledile so še postavitve kozolca, mlina, čebelnjaka, hleva, sušilnice sadja, vodnjaka in oglarske kolibe. Leta 1965 je bila v muzeju na gradu odprta galerija, kjer so razstavljali slovenski umetniki. Pododbora Muzejskega društva Škofja Loka v Žireh in Železnikih sta v sodelovanju z Loškim muzejem strokovno pomagala pri postavitvi prvih zbirk, ki sta zrastle v muzeja (Železniki 1969, Žiri 1970). Leta 1981 je bila v

Domu Cankarjevega bataljona v Dražgošah pod strokovnim vodstvom Loškega muzeja postavljena zbirka borcev Cankarjevega bataljona. Muzej je v skladu s svojim poslanstvom in področjem dela, ki pokriva nekdanje Loško gospostvo (danes občine Škofja Loka, Železniki, Žiri, Gorenja vas - Poljane), skozi leta delovanja odpiral nove dislocirane enote (dvorec na Visokem 2016) in galerije (Galerija Franceta Miheliča 1995, Galerija Ivana Groharja 2000).

SPREMLJAJTE NAS

Vsak drugi ponedeljek nas lahko poslušate v oddaji Muzejski zapiski na Radiu Sora, kjer predstavljamo naše aktualno delo in zanimivosti iz muzeja.

Lahko nas všečkate tudi na Facebooku in nam sledite na Instagramu.

Če ne želite več prejemati obvestil Loškega muzeja, nam to lahko sporočite po elektronski pošti na e-naslov pr@loski-muzej.si z besedo ODJAVA.